

همسایه ها - یاد یاران

پنجشنبه 10 تیر 1389

گزارشی از نمایش عمومی مستند زندگی ایران درودی در یاد یاران و تازه های اهل فرهنگ و ادب در جمع مستان دیگر صفحه ی بخش همسایه ها...

نقاشی نماز من است...

محمد صفریان

مستند " ایران درودی نقاش لحظه های اثری " ساخته ی بهمن مقصودلو، عصر روز جمعه ی گذشته در سالن اجتماعات کوچک شهرداری منطقه ی کنزیگتون لندن به روی پرده رفت تا بدین ترتیب این فیلم نخستین نمایش عمومی اش در بریتانیا را تجربه کرده باشد.

در این برنامه که به میزبانی مشترک کانون ایرانیان لندن و انجمن سخن برگزار می شد، بهمن مقصودلو، کارگردان و تهیه کننده ی فیلم نیز حضور داشت تا پس از اتمام نمایش، پاسخگوی سوال های حاضرین باشد.

مقصودلو که سالهاست به عنوان منتقد سینمایی و تهیه کننده، نزد اهالی سینمای ایران و جهان چهره ای شناخته شده به حساب می آید، پس از ساختن مستند هایی درباره ی زندگی احمد شاملو، اردشیر محمص و احمد محمود، این بار به سراغ ایران درودی نقاش نام آشنای معاصر رفته بود تا گوشه هایی از زندگی یک هنرمند، دردها و رنجهای و تنهایی گریزناپذیرش را برای تاریخ هنر ایران به یادگار باقی بگذارد.

وی در آغاز قسمت پرسش و پاسخ برنامه، ضمن اشاره به فرهنگ ضعیف تصویری در ایران، عنوان کرد که هنرمندان ایران به تبعیت از فرهنگ همگانی موجود، رغبت زیادی برای نشستن در مقابل دوربین مستند سازان نشان نمی دهند.

" متأسفانه به دلیل نبودن فرهنگ تصویری در ایران، آن هم به دلیل ممنوع بودن در اسلام و حضور حکومت هایی که با آزادی مخالف بوده اند، ما هیچ وقت ارزش های فرهنگ تصویری را به خوبی در نیافته ایم. هیچ عکسی در ایران وجود نداشت. هیچ دوربینی به ایران نیامد. در سال 1930 که اوج رواج تصویر در اروپا بود، تازه نخستین بار بود که دوربین به ایران می آمد... "

وی همچنین با اشاره به فرهنگ اعتراف مسیحی که در سنت فکری غرب ریشه ای دراز دارد گفت که حضور این طرز تلقی در میان غربی ها باعث شده است تا آنها در مقابل دوربین راحت تر باشند و رک و راست از زندگی شخصی و خصوصی شان سخن بگویند و از بیان آنچه بر خلاف عرف اجتماع انجام داده اند، ابایی نداشته باشند در صورتی که این موضوع در برابر چهره های ایرانی به گونه ای دیگر عمل می کند.

در ادامه، بهمن مقصدلو در پاسخ به پرسشگری که از او درباره ی امکان پخش آثارش در ایران سوال کرده بود گفت:

" اگر فیلم را بخرند، بله پخش می شود. من سعی می کنم فیلم را در همه جا نشان بدهم. الان در لندن و پاریس و چند شهر دیگر اروپا نمایش داده می شود و در لوس آنجلس هم برای یک هفته به اکران عمومی در خواهد آمد. کانال " ARTE " از این فیلم خوشش آمده و می خواهد آن را بخرد، کانال های دیگر تلویزیونی هم همین طور. ایران هم یک دولت است، اگر می خواهد باید رایت فیلم را بخرد و آن را نمایش دهد "

وی در ادامه ی جلسه در پاسخ به سوال های مشترکی که درباره ی چگونگی انتخاب هنرمندان برای ساختن مستند زندگی شان، مطرح شده بودند، انتخاب سوژه را " حق مسلم " کارگردان داست و گفت

او ترجیح می دهد از زندگی افرادی فیلم بسازد که آنها را از نزدیک می شناسد و می تواند علاوه بر زندگی عیان، پیچیدگی های فکری و شخصیتی آنها را هم در فیلمش لحاظ کند.

موسیقی متن فیلم هم از جمله ی دیگر مباحث مطرح شده در جلسه ی پرسش و پاسخ بود. بهمن مقصدلو دلیل انتخاب موسیقی کلاسیک را علاقه ی شخصی خودش به این موسیقی دانست و گفت: " من عاشق موسیقی کلاسیک هستم. برای همین هم در کارم از موسیقی کلاسیک استفاده کرده ام... "

این فیلمساز قدیمی که پیشتر با انتشار کتاب " علف، قصه های ناگفته " علاقه ی خود را به مسائل تاریخی و اجتماعی ایران نیز نشان داده بود، در ادامه از ساخت مستند زندگی دکتر محمد مصدق خبر داد و در این باره گفت:

" من برای این مستند بیش از پنج سال تحقیق کردم و با صد و شصت شخصیت تاریخی و سیاسی گفت و گو کردم تا تاریخ را درست تر بدانم. البته من از اینها عقیده شان را نخواستم، اینها تنها شاهدانی بودند که آنچه دیده بودند را در برابر دوربین من روایت کردند. تا کنون صد و پنجاه ساعت گفت و گوی ضبط شده دارم. به هر حال مصدق در دوره های پرحادثه ی زیادی بر مسند کار بوده است. از انقلاب مشروطه تا کودتای مرداد و جنگ جهانی.. و اینها همه جای کار و بررسی مضاعف دارد. من البته پس از این فیلم به سراغ تاریخ صدساله ی ایران هم خواهم رفت و این دو پروژه به گونه ای به یکدیگر مرتبط هستند. "

توضیحات انتهایی مقصدلو، پیرامون آمیختگی فرهنگ ایرانی و غربی برای هنرمندان مهاجر بود. وی پس از اشاره به تنهایی ایران درودی که به قول او در فیلم " در آمده " بود، آمیختگی فرهنگی وی را مثالی از همین ادغام های فرهنگی دانست و گفت:

" این کافه نشستن ها و قهوه خوردن ها و اساساً اینگونه ی زندگی که خواهی خواهی بر روی او تاثیر گذاشته همان فرهنگ فرانسوی است و اینها همه در فیلم نشان داده شده است. "

گفت و گوی روز با بهمن مقصدلو و دیگر مطالب مرتبط با مستند " ایران درودی، نقاش لحظه های اثری " را در شماری آتی هنر روز از پی بگیرید.